

Seat No.	
----------	--

B.Ed. (Part -II) (Semester - IV) Examination, November - 2017
ENVIRONMENTAL EDUCATION (Course -10)

Optional course

Sub. Code : 67417

Total Marks : 35

Day and Date : Friday, 24 - 11 - 2017

Time : 02. 30 p.m. to 04. 30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to read the original questions in English

Q1) Choose the correct option and complete the sentence.

[5]

- i) Ozone measured in _____ unit.
 - a) Desible
 - b) Dobson
 - c) Kilogram
 - d) Milimicron
- ii) _____ bird is occurred in grassland ecosystem.
 - a) Great Indian bystard
 - b) Golden eagle
 - c) Kite
 - d) Green pigeon
- iii) _____ animal known as Maharashtra state animal.
 - a) Gatterpillar
 - b) Giant squirrel
 - c) Elephant
 - d) Mithun
- iv) In 1977 environmental education conference was held in _____.
 - a) Tibilisi (Russia)
 - b) Moscow (Russia)
 - c) Stockholm
 - d) Thissaloniki (grece)
- v) _____ animal is extinct from Asia continent.
 - a) Rhinoceros
 - b) Chitta
 - c) Tiger
 - d) Elephant

P.T.O.

Q2) Answer the following questions in short (any two).

J - 129
[10]

- Global temperature-causes and it's effect on animal, plant and Humanbeing.
- Sailent valley movement - place, temperature and plant-animals.
- Hazzards to Biodiversity.

Q3) Explain the causes of Noise pollution. Explain the effects of noise pollution on Humanbeing with it's remedies. [10]

Q4) What is meant by environment. Explain the corelation between Natural factor of environment with economical, technical and cultural factor with suitable example. [10]

OR

What is meant by environmental education. Explain the different approaches of environmental education. Explain in detail integrated approach of environmental education.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवेडून विधाने पूर्ण करा.

[5]

i) ओझोन या एककामध्ये मोजतात.

अ) डेसीबल

क) किलोग्रॅम

ब) डॉब्सन

ड) मिलीमायक्रॉन

ii) हा पक्षी गवताळ प्रदेशिय परिसंस्थेमध्ये आढळतो.

अ) माळढोक

क) घार

ब) सोनेरी गरूड

ड) हिरवे कबुतर

- iii) प्राणी महाराष्ट्र राज्याचा राज्यप्राणी म्हणून ओळखला जातो.
 अ) अळी
 क) हत्ती
 ब) मोठी खार
 ड) मिथुन
- iv) या ठिकाणी 1977 मध्ये पर्यावरण शिक्षणाची परिषद भरली.
 अ) तिब्लीसी (रशिया)
 क) स्टॉकहोम
 ब) मॉस्को (रशिया)
 ड) थिसालओनिकी (ग्रीस)
- v) हा प्राणी आशिया खंडातून नाहीसा झालेला आहे.
 अ) गेंडा
 क) वाघ
 ब) चित्ता
 ड) हत्ती

प्र.2) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

[10]

- जागतिक तापमानवाढ- काखे, प्राणी, वनस्पती व मानवावर होणारा परिणाम
- शांतदरी चळवळ- स्थान, हवामान, वनस्पती, प्राणी
- जैवविविधतेला भेडसावणारे धोके

प्र.3) ध्वनी प्रदुषणाची कारणे सांगून मानवावर होणारा परिणाम त्याच्या उपाययोजनासह स्पष्ट करा.

[10]

प्र.4) पर्यावरण म्हणजे काय. पर्यावरणाच्या नैसर्गिक घटकाचा आर्थिक, तांत्रिक, सांस्कृतिक घटकाशी असणारा सहसंबंध सोदाहरण स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

पर्यावरण शिक्षण म्हणजे काय? पर्यावरण शिक्षणाचे विविध दृष्टिकोण सांगून पर्यावरण शिक्षणाचा एकात्मिक दृष्टिकोण सविस्तर स्पष्ट करा.

Seat No.	
----------	--

B.Ed. (Part - II) (Semester - IV) Examination, April - 2018
EDUCATION (New) (Theory)
GENDER, SCHOOL AND SOCIETY (Paper - VIII)

Sub. Code : 67412

Total Marks : 35

Day and Date : Monday, 23 - 04 - 2018
 Time : 11.00 a.m. to 01.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks of the questions.
 - 3) Read original questions in English.
 - 4) Answer the question No.3 & 4 in 800 word.

Q1) Answer the following questions in one sentence. [5]

- i) Who is the agent that changes gender in curriculum?
- ii) What is meant by lifestyles?
- iii) In which article of Indian constitution 'Gender equality' is stated?
- iv) The guidelines are existed because of bharari devi known as which name?
- v) What is meant by woman empowerment?

Q2) Answer any two of the following in 250 words [10]

- a) Write the challenges towards gender equality?
- b) Write the reasons at sexual harassment?
- c) Write the agencies perpetuating harassment?

Q.3) Answer the following question. [10]

Explain the content related to gender of any one standard at secondary level suggest the activities for the student for the same.

Q4) Answer any one of the following [10]

- a) How will you play a role as a teacher in developing gender in school & society?

OR

- b) Paradigm shift from women's studies to gender studies - discuss.

P.T.O.

मराठी रूपांतर

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) मूळ प्रश्न इंग्रजीतील वाचा.
- 4) प्रश्न क्र 3 व 4 ची उत्तरे 800 शब्दांत लिहा.

प्र.1) खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा.

- i) अभ्यास क्रमात लिंगभाव बदलाचा मध्यस्थ कोण? [5]
- ii) जीवन कौशल्ये म्हणजे काय?
- iii) भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमात 'लिंगसमभाव' नमूद केला आहे.
- iv) भवरीदेवीमुळे अस्तित्वात आलेली मार्गदर्शक तत्वे कोणत्या नावानी ओळखली जातात?
- v) स्त्री सबलीकरण म्हणजे काय?

प्र.2) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दांत लिहा.

- अ) लिंगसमभावा पुढील आव्हाने लिहा. [10]
- ब) लैंगिक शोषणाची कारणे लिहा.
- क) लैंगिक छळ सातत्याने घडून येणारी ठिकाणे लिहा.

प्र.3) खालील प्रश्नांचे उत्तर लिहा.

[10]
माध्यमिक स्तरावरील कोणत्याही एका इयत्तेच्या लिंगसम भावाशी संबंधित आशय स्पष्ट करा. त्यासाठी विद्यार्थ्यांकरीता उपक्रम सूचवा

प्र.4) खालीलपैकी कोणत्याही एका प्रश्नांचे उत्तर लिहा.

- अ) शाळा आणि समाज यांमध्ये लिंगसमभाव विकसित करण्यासाठी शिक्षक म्हणून तुमी कशी भूमिका कराल? [10]

किंवा

'स्त्री अभ्यासाकडून लिंगसमभाव अभ्यासाकडे बदल झाला आहे' - चर्चा करा.

Seat No.	
----------	--

L - 28

Total No. of Pages : 3

B.Ed. (Part - II) (Semester - IV) Examination, April - 2018
KNOWLEDGE AND CURRICULUM (Paper - (5-b-II))

Sub. Code : 67413

Total Marks : 35

Day and Date : Tuesday, 24 - 04 - 2018
Time : 11.00 a.m. to 01.00 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Candidate who intend to write their answer in Marathi are advised to read the question in English.
 - 4) Answer question No. 2 is 250 words each.
 - 5) Answer question No. 3 and 4 is 800 words each.

Q1) Complete the following sentences choosing correct option.

[5]

- i) The 'Kothari Commission' is also known as _____.
 - a) Secondary Education Commission
 - b) University Grant Commission
 - c) Indian Education Commission
 - d) University Education Commission
- ii) The 'Shantiniketan' is established by Rabindranath Tagore at _____.
 - a) Belapur
 - b) Tarapur
 - c) Surul
 - d) Vardha
- iii) According to 'Mahatma Gandhi' the medium of Education is _____.
 - a) English
 - b) Mother tongue
 - c) Hindi
 - d) Regional language
- iv) Ten 'Core Factors' are introduced in _____ Educational policy.
 - a) 1968
 - b) 1964
 - c) 1992
 - d) 1986

P.T.O

- v) The concept of Three 'H' is given by ____.
- a) Swami Vivekanand
 - b) Mahatma Phule
 - c) Mahatma Gandhi
 - d) Karmavir Bhaurao Patil

L - 28

Q2) Answer the following questions in Brief. (Any Two):

- a) Write the principles of preparing Text book.
- b) Explain the need of Education for National Development.
- c) Explain briefly the thoughts of Montessori about Education.

[10]

Q3) What are the challenges on Education in Globalisation? How should be the changing role of Teacher in Globalisation, describe your opinion.

[10]

Q4) Explain in detail, National curriculum framework 2005.

[10]

OR

Explain in detail, the educational thoughts of Rabindranath Tagore.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गूण दर्शवितात.
 - 3) मराठीतून उत्तरे लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे इष्ट ठरेले.
 - 4) प्रश्न क्रमांक 2 च्या प्रश्नांचे उत्तर प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा.
 - 5) प्रश्न क्रमांक 3 व 4 यांची उत्तरे प्रत्येकी 800 शब्दात लिहा.

प्र.1) खालील विधाने योग्य पर्याय निवडून पूर्ण करा.

[5]

- i) कोठारी आयोगालाच असेही म्हटले जाते.
- अ) माध्यमिक शिक्षण आयोग
- ब) विद्यापीठ अनुदान आयोग
- क) भारतीय शिक्षण आयोग
- ड) विद्यापीठ शिक्षण आयोग

- ii) रविंद्रनाथ टागोर यांनी शांतीनिकेतनची स्थापना या ठिकाणी केली.
 अ) बोलापूर
 क) सुखल
 ब) तारापूर
 ड) वर्धा
- iii) महात्मा गांधींच्या मते शिक्षणाचे माध्यम असावे.
 अ) इंग्रजी
 क) हिंदी
 ब) मातृभाषा
 ड) प्रादेशिक भाषा
- iv) अभ्यासक्रमाचे दहा गाभाभूत घटक सालच्या शैक्षणिक धोरणात सूचविण्यात आले.
 अ) 1968
 क) 1992
 ब) 1964
 ड) 1986
- v) तीन 'H' ची संकल्पना यांनी मांडली.
 अ) स्वामी विवेकानंद
 क) महात्मा गांधी
 ब) महात्मा फुले
 ड) कर्मवीर भाऊराव पाटील

प्र.2) खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (कोणतेही दोन)

[10]

- अ) पाठ्यपुस्तक तयार करतानाची मार्गदर्शक तत्वे लिहा.
ब) राष्ट्रीय विकासासाठी शिक्षणाची गरज स्पष्ट करा.
क) माँटेसरीचे शिक्षण विषयक विचार थोडक्यात सांगा.

प्र.3) जागतीकीकरणामधील शिक्षणापुढील आव्हाने कोणती? जागतीकी करणामध्ये शिक्षकाची बदलती भूमिका कशी असावी तुमचे मत सविस्तर मांडां.

[10]

प्र.4) राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा 2005 सविस्तर स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

रविंद्रनाथ टागोर यांचे शिक्षणविषयक विचार सविस्तर स्पष्ट करा.

Seat
No.

II Year B.Ed. (Semester - IV) Examination, April - 2018

EDUCATION

ENVIRONMENTAL EDUCATION (Optional) (New) (Course - 10)

Sub. Code : 67417

Total Marks : 35

Day and Date : Thursday, 26 - 04 - 2018

Time : 11.00 a.m. to 01.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to read original questions in English.

[5]

Q1) Choose the correct Option and complete the sentence :

- i) Ecosystem concept was first putforth by _____.
 - a) Roter
 - b) Binnet
 - c) A.G. Tansley
 - d) Odum
- ii) Sound measured in _____ unit.
 - a) Thermameter
 - b) Parameter
 - c) Centigrade
 - d) Desible
- iii) Susitanable development putforth by _____ commission.
 - a) Bruttland
 - b) NIPPA
 - c) Sargent
 - d) IUCN
- iv) In India Environmental education conference was held in _____.
 - a) Delhi
 - b) Mumbai
 - c) Madras
 - d) Ahamadabad
- v) Chipko movement was purposely meant for save _____ tree.
 - a) Tamarind
 - b) Khejari
 - c) Hirda
 - d) Behada

P.T.O.

Q2) Answer the following questions in short (any two).

- Global temperature-causes and it's effect on animal, plant and Humanbeing.
- Sailent valley movement - place, temperature and plant-animals.
- Hazzards to Biodiversity.

Q3) Explain the causes of Noise pollution. Explain the effects of noise pollution on Humanbeing with it's remedies. [10]

Q4) What is meant by environment. Explain the corelation between Natural factor of environment with economical, technical and cultural factor with suitable example. [10]

OR

What is meant by environmental education. Explain the different approaches of environmental education. Explain in detail integrated approach of environmental education.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा.

[5]

i) ओझोन या एककामध्ये मोजतात.

अ) डेसीबल

ब) डॉब्सन

क) किलोग्रॅम

ड) मिलीमायक्रॉन

ii) हा पक्षी गवताळ प्रदेशिय परिसंस्थेमध्ये आढळतो.

अ) माळढोक

ब) सोनेरी गरूड

क) घार

ड) हिरवे कबुतर

- iii) प्राणी महाराष्ट्र राज्याचा राज्यप्राणी म्हणून ओळखला जातो.
 अ) अळी
 ब) मोठी खार
 क) हत्ती
 ड) मिथुन
- iv) या ठिकाणी 1977 मध्ये पर्यावरण शिक्षणाची परिषद भरली.
 अ) तिब्लीसी (रशिया)
 ब) मॉस्को (रशिया)
 क) स्टॉकहोम
 ड) थिसालओनिकी (ग्रीस)
- v) हा प्राणी आशिया खंडातून नाहीसा झालेला आहे.
 अ) गेंडा
 ब) चित्ता
 क) वाघ
 ड) हत्ती

प्र.2) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)

[10]

- i) जागतिक तापमानवाढ- काखे, प्राणी, वनस्पती व मानवावर होणारा परिणाम
 ii) शांतदरी चळवळ- स्थान, हवामान, वनस्पती, प्राणी
 iii) जैवविविधतेला भेडसावणारे धोके

प्र.3) ध्वनी प्रदुपणाची कारणे सांगून मानवावर होणारा परिणाम त्याच्या उपाययोजनासह स्पष्ट करा.
 [10]

प्र.4) पर्यावरण म्हणजे काय. पर्यावरणाच्या नैसर्गिक घटकाचा आर्थिक, तांत्रिक, सांस्कृतिक घटकाशी असणारा सहसंबंध सोदाहरण स्पष्ट करा.
 [10]

किंवा

पर्यावरण शिक्षण म्हणजे काय? पर्यावरण शिक्षणाचे विविध दृष्टिकोण सांगून पर्यावरण शिक्षणाचा एकात्मिक दृष्टिकोण सविस्तर स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

II Year B.Ed. (Semester - IV) Examination, April - 2018

EDUCATION

ENVIRONMENTAL EDUCATION (Optional) (New) (Course - 10)

Sub. Code : 67417

Day and Date : Thursday, 26 - 04 - 2018

Total Marks : 35

Time : 11.00 a.m. to 01.00 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to read original questions in English.

Q1) Choose the correct Option and complete the sentence :

[5]

- i) Ecosystem concept was first putforth by _____.
 - a) Roter
 - b) Binnet
 - c) A.G. Tansley
 - d) Odum
- ii) Sound measured in _____ unit.
 - a) Thermameter
 - b) Parameter
 - c) Centigrade
 - d) Desible
- iii) Susitanable development putforth by _____ commission.
 - a) Bruttland
 - b) NIPPA
 - c) Sargent
 - d) IUCN
- iv) In India Environmental education conference was held in _____.
 - a) Delhi
 - b) Mumbai
 - c) Madras
 - d) Ahamadabad
- v) Chipko movement was purposely meant for save _____ tree.
 - a) Tamarind
 - b) Khejari
 - c) Hirda
 - d) Behada

Q2) Answer the following questions in short (any two)

- Bison project - place, physical features, hazards.
- Ozone depletion - factors and impact on biodiversity.
- Ways of management of animals and plants.

Q3) What is meant by water pollution. Explain the causes, effect of water pollution on animals, plants, human beings and it's remedies. [10]

Q4) Explain grassland ecosystem with it's factors, food chain, food web and it's hazards. [10]

OR

What is meant by Environmental education explain the aims and objectives of tibilisi conference. Explain the scope of environmental education.

मराठी रूपांतर

सूचना :

- सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
- उजवीकडील अंक प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
- मराठीतून उत्तर लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे इष्ट ठरेल.

[5]

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा

i) परिसंख्या ही संकल्पना सर्वप्रथम यांनी मांडली.

अ) रोटार

ब) बीने

क) ए.जी. टॅन्सले

ड) ओडम

ii) ध्वनी एकामध्ये मोजतात.

अ) थर्मामीटर

ब) पॅरामीटर

क) सेंटीग्रेड

ड) डेसीबल

iii) चिरंजीवी विकास संकल्पना आयोगाने मांडली.

अ) ब्रुटलॅण्ड

ब) नीपा

क) सार्जंट

ड) आययूसीएन

- iv) भारतामध्ये पर्यावरण शिक्षण परिषद ठिकाणी आयोजित करण्यात आली होती.
 अ) दिल्ली
 क) मद्रास
 ब) मुंबई
 ड) अहमदाबाद
- v) चिप्को आंदोलन विशेषकरून वृक्ष वचावासाठी घडून आले.
 अ) चिंच
 क) हिरडा
 ब) खेजरी
 ड) बेहडा

[10]

- प्र.2) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही दोन)
 अ) गवारेडा प्रकल्प - स्थान, शारीरिक वैशिष्ट्ये, धोके.
 ब) ओझोन न्हास - घटक, जैवविविधतेवर होणारा परिणाम.
 क) प्राणी व वनस्पतीच्या व्यवस्थापनाचे मार्ग.

- प्र.3) जलप्रदूषण म्हणजे काय. जलप्रदूषणाची कारणे सांगून जलप्रदूषणाचा प्राणी, वनस्पती, मानव यांच्यावर होणारा परिणाम उपाययोजनांसह स्पष्ट करा.

[10]

- प्र.4) गवताळ प्रदेशातील परिसंख्या तिचे घटक अन्नसाखळी अन्नजाळे तिला भेडसावणाऱ्या धोक्यासह स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

पर्यावरण शिक्षण म्हणजे काय? पर्यावरण शिक्षणाची तिब्लिसी परिषदेची ध्येय - उद्दिष्टे सांगा. पर्यावरण शिक्षणाची व्याप्ती स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

B.Ed. (Part - II) (Semester - IV) Examination, November - 2017
KNOWLEDGE AND CURRICULUM (Part - II) (Paper - 5-b-II)

Sub. Code : 67413

Total Marks : 35

Day and Date : Wednesday, 22 - 11 - 2017

Time : 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are Compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Candidates who intend to write their answers in marathi are advised to read the question in English.
 - 4) Answer question No.2 is 250 words each.
 - 5) Answer question No. 3 and 4 is 800 words each.

Q1) Complete the following sentences choosing correct option.

[5]

i) _____ chapters are in 'National curriculum framework 2005'.

a) Two

b) Three

c) Four

d) Five

ii) The concept of 'Basic Education' is given by _____.

a) Mahatma Gandhi

b) Rabindranath Tagore

c) Swami Vivekanand

d) Plato

iii) In Latin, the word 'curriculum' means 'Race course' IT means _____.

a) Ground for horses

b) Ground for race

c) Ground for race of horses

d) Ground

iv) _____ is the mirror of the school.

a) Timetable

b) Library

c) Office

d) General Register

v) _____ book is written by Plato.

a) Republic

b) The Emily

c) Democracy and Education

d) Divine

Q2) Answer the following question in brief (Any Two)

[10]

- a) Explain the concept and differences between knowledge and Information.
- b) State the any five Articles about Education, mentioned in the Indian constitution.
- c) Explain the need of school Timetable.

Q3) Explain in detail, the contribution of Mahatma Gandhi in Education. [10]

Q4) What is Globalisation? State the nature of globalisation and merits of Educational Globalisation. [10]

OR

State the concept of curriculum and explain the role of teacher in implementation of curriculum.

मराठी रूपांतर

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) मराठीतून उत्तरे लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांना इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे इष्ट ठरेल.
- 4) प्रश्न क्रमांक 2 च्या प्रश्नाचे उत्तर प्रत्येकी 250 शब्दात लिहा.
- 5) प्रश्न क्रमांक 3 व 4 यांची उत्तरे प्रत्येकी 800 शब्दात लिहा.

प्र.1) खालील विधाने योग्य पर्याय निवडून पूर्ण करा.

[5]

i) राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा 2005 मध्ये प्रकरणे आहेत.

अ) दोन

ब) तीन

क) चार

ड) पाच

ii) मुल्योद्योगी शिक्षण संकल्पना यांनी मांडली.

अ) महात्मा गांधी

ब) रविंद्रनाथ टागोर

क) स्वामी विवेकानंद

ड) प्लेटो

iii) Curriculum या शब्दाचा अर्थ लॅटीनमध्ये Race - Course असा होतो याला असे म्हणतात.

अ) घोड्याचे मैदान

ब) शर्यतीचे मैदान

क) घोड्याच्या शर्यतीचे मैदान

ड) मैदान

iv) शालेय हा शाळेचा आरसा होय.

अ) वेळापत्रक

ब) ग्रंथालय

क) कार्यालय

ड) जनरल रजिस्टर

v) प्लेटोने या ग्रंथाचे लेखन केले.

अ) रिपब्लिक

ब) द एमिनी

क) डेमोक्रेसी अँड एज्युकेशन

ड) डीवाईन

प्र.2) खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (कोणतेही दोन)

- अ) माहिती व ज्ञान या संकल्पना व त्यातील फरक विशद करा.
- ब) भारतीय राज्यघटनेतील कोणतीही पाच शिक्षणविषयक कलमे सांगा.
- क) शालेय वेळापत्रकाची गरज स्पष्ट करा.

प्र.3) महात्मा गांधी यांचे शिक्षणातील योगदान सविस्तर स्पष्ट करा.

[10]

प्र.4) जागतीकीकरण म्हणजे काय? जागतीकीकरणाचे स्वरूप व शैक्षणिक जागतीकीकरणाचे फायदे सांगा. [10]

किंवा

अभ्यासक्रमाची संकल्पना सांगा. अभ्यासक्रम अंमलबजावणीतील शिक्षकाची भूमिका सविस्तर स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

B.Ed. (Part - II) (Semester - IV) Examination, November - 2017
GENDER, SCHOOL AND SOCIETY (Paper - VIII) (New) (Repeaters)

Sub. Code : 67412

Total Marks : 35

Day and Date : Tuesday, 21 - 11 - 2017

Time : 02.30 p.m. to 04.30 p.m.

- Instructions:**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Candidates who intend to write their answers in Marathi are advised to read original questions in English.
 - 4) Answer the question number 3 and 4 in 800 words.

Q1) Answer the following questions in one sentence. [5]

- i) Who is put forth of the Psychoanalysis theory?
- ii) What is mean by sexual harassment?
- iii) What is the concept of Gender Difference?
- iv) State the two important life skills for gender equality.
- v) Give any two examples of verbal commentary type of sexual harassment.

Q2) Answer the following questions in brief in 250 words. (Any two) [10]

- i) Differentiate between sex and gender.
- ii) Explain the causes of sexual harassment.
- iii) What is the difference between women studies and gender studies?

Q3) Review the Government policies regarding the gender study in post independence period. [10]

Q4) Which activities do you suggest for gender equality through the curriculum of Mathematics, Science, Languages and Social Sciences? [10]

OR

Discuss the sites of social and emotional conflicts.

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) जे विद्यार्थी मराठीतून उत्तरे लिहू इच्छितात त्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका वाचावी.
 - 4) प्रश्न क्र. 3 व 4 यांची उत्तरे प्रत्येकी 800 शब्दामध्ये लिहा.

प्र.1) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

[5]

- i) मनोविश्लेषणवादी सिद्धांत कोणी मांडला?
- ii) लैंगिक छळ म्हणजे काय?
- iii) लिंगभाव म्हणजे काय?
- iv) लिंगसमभावासाठी महत्वाची दोन जीवन कौशल्ये सांगा.
- v) शाब्दिक समालोचन या लैंगिक छळाच्या प्रकाराची दोन उदाहरणे द्या.

प्र.2) खालील प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दामध्ये लिहा. (कोणतेही दोन)

[10]

- i) लिंग व लिंगभाव यातील फरक स्पष्ट करा.
- ii) लैंगिक छळाची कारणे स्पष्ट करा.
- iii) स्त्री अभ्यास व लिंगभाव अभ्यास यातील फरक स्पष्ट करा.

प्र.3) लिंगभाव अभ्यासासंदर्भात स्वातंत्र्योत्तर काळातील शासकिय धोरणे यांचा आढावा घ्या.

[10]

प्र.4) गणित, विज्ञान, भाषा व समाजशास्त्र या विषयांच्या अभ्यासक्रमातून लिंगभाव समानतेसाठी कोणते उपक्रम सूचवाल.

[10]

किंवा

सामाजिक व भावनिक संघर्ष होण्याच्या ठिकाणांची चर्चा करा.

Total No. of Pages : 3

Sent No.	
-------------	--

Sub. Code : 77970

Total Marks : 35

Instructions :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Candidates who intend to write answers in Marathi are advised to read the original questions in English.

Q1) Rewrite the sentence by choosing suitable alternative given below. [5]

- i) _____ animal is entirely vegetarian animal.
- a) Tiger b) Lion
- c) Cheetah d) Elephant
- ii) _____ Bird is known as scavengers of environment.
- a) Vulture b) Parrot
- c) Sparrow d) Pigeon
- iii) Stockholm conference was held in the year _____
- a) 1970 b) 1972
- c) 1974 d) 1975
- iv) The sequential transfer of energy in the environment is called as _____
- a) Ecosystem b) Food web
- c) Food chain d) Energy exchange
- v) The intensity of sound is measured in _____
- a) Microns b) Farenheat
- c) Cusecs d) Decible

P.T.O.

Q2) Answer the following questions in brief. (any 2) (at least 250 words). [10]

- a) Explain Forest ecosystem, its factors and hazards to face.
- b) Effects of ozone depletion on living creatures and remedies.
- c) Explain various approaches of Environmental education.

Q3) Answer the following questions in about 800 words. [10]
What is Air pollution? Explain the causes of air pollution and its effect on human being and remedies.

Q4) Explain meaning, concept, scope and importance of Environmental education. (800 words) [10]

OR

What do you mean by environmental movement? Describe about 'Chipko Movement' and 'Silent Valley' (800 words). [10]

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडून वाक्य पुन्हा लिहा. [5]

- i) हा प्राणी पूर्णपणे शाकाहारी प्राणी आहे.
 - अ) वाघ
 - ब) गवा रेडा
 - क) चित्ता
 - ड) हत्ती
- ii) हा पक्षी पर्यावरणातील सफाई कामगार म्हणून ओळखला जातो.
 - अ) गिधाड
 - ब) पोपट
 - क) चिमणी
 - ड) कबुतर
- iii) स्टॉकहोम परिषद या वर्षामध्ये भरली होती.
 - अ) 1970
 - ब) 1972
 - क) 1974
 - ड) 1975

Seat No.	5017
----------	------

B.Ed. (Part - II) (Semester -IV) Examination, January - 2024
ENVIRONMENTAL EDUCATION (Optional) (Course - 10)

Sub. Code : 77970

Day and Date : Tuesday, 02 - 01 - 2024

Total Marks : 35

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Candidates who intend to write answers in Marathi are advised to read the original questions in English.

Q1) Rewrite the sentence by choosing suitable alternative given below. [5]

- i) _____ animal is entirely vegetarian animal.
 - a) Tiger
 - b) Lion
 - c) Cheetah
 - d) Elephant
- ii) _____ Bird is known as scavengers of environment.
 - a) Vulture
 - b) Parrot
 - c) Sparrow
 - d) Pigeon
- iii) Stockholm conference was held in the year _____.
 - a) 1970
 - b) 1972
 - c) 1974
 - d) 1975
- iv) The sequential transfer of energy in the environment is called as _____.
 - a) Ecosystem
 - b) Food web
 - c) Food chain
 - d) Energy exchange
- v) The intensity of sound is measured in _____.
 - a) Microns
 - b) Farenheat
 - c) Cusecs
 - d) Decible

iv) $\mathcal{L}_1$

[10]

- [10]**

[10]

[10]

मराठी रूपांतर
आवश्यक आहेत.

सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडवणे आवश्यक आहेत.

[5]

- अ) वाघ ब) गवा रेडा

क) चित्ता ड) हत्ती

- ii) हा पक्षी पर्यावरणातील सफाई कामगार म्हणून ओळखला जातो.

*अ) गिधाड ब) पोपट

क) चिमणी ड) कबूतर

- iii) स्टॉकहोम परिषद या वर्षामध्ये भरली होती.

अ) 1970 ब) 1972

क) 1974 ड) 1975

Seat No.	
----------	--

SI - 47

Total No. of Pages : 4

B.Ed. (Part - II) (Semester - IV) (CBCS) Examination, December - 2023
GENDER, SCHOOL AND SOCIETY (Paper - VIII)

Sub. Code : 77965

Day and Date : Friday, 29 - 12 - 2023
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Total Marks : 35

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read original questions in English.
 - 4) Answer the question no.3 & 4 in 800 words.

Q1) Choose the correct alternative.

[5]

- a) What is meant by sex?
 - i) A term used to describe the difference between men and women from a biological point of view
 - ii) The term used to refer to the difference between men and women from a social point of view
 - iii) Difference between men and women
 - iv) The factor by which men and women are identified in society
- b) Which year is celebrated by the United Nations as International Women's Year?
 - i) 1972
 - ii) 1973
 - iii) 1975
 - iv) 1976
- c) Who is the founder of psychoanalytic theory?
 - i) Sigmund Freud
 - ii) Lorence Kohalberg
 - iii) Albert Bandura
 - iv) Sandra Bem

P.T.O.

SI - 47

- d) Which of the following statement is incorrect?
- i) Sex cannot be changed without complicated medical intervention
 - ii) Gender is a socially constructed and man - made concept
 - iii) Gender is constant
 - iv) Sex is natural
- e) Who founded the Indian Women's Association?
- i) Sarojani Nayadu
 - ii) Dr. Anne Bezan
 - iii) Vijayalakshmi Pandit
 - iv) Sucheta Kripalani

Q2) Answer the following questions in 250 words (any two).

[10]

- a) Explain the concept of Gender stereotype.
- b) Explain the Biological Theory of Gender Differences.
- c) Write the contribution of the Third Women Policy (2014) to the overall development of women.

Q3) Explain the meaning, types and causes of sexual harassment.

[10]

Q4) What should be the classroom management and discipline for making gender-friendly classrooms? Suggest some ways to promote gender equality in the classroom.

[10]

OR

What is meant by Feminism? Explain the paradigm shift from women study to gender study.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3) जे विद्यार्थी त्यांची उत्तरे मराठीतून लिहू इच्छितात त्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्न वाचावेत.
 4) प्रश्न क्र. 3 व 4 ची उत्तरे 800 शब्दात द्यावीत.

[5]

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

- अ) लिंग म्हणजे काय?
- जीवशास्त्रीय दृष्टिकोनातून स्त्री व पुरुष यांच्यातील फरकासंदर्भात वापरल्या जाणारी संज्ञा
 - सामाजिक दृष्टिकोनातून स्त्री व पुरुष यांच्यातील फरकासंदर्भात वापरल्या जाणारी संज्ञा
 - स्त्री व पुरुष यांच्यातील फरक
 - स्त्री व पुरुष यांची ज्याद्वारे समाजामध्ये ओळख होते तो घटक
- व) संयुक्त राष्ट्रसंघाने कोणते वर्ष आंतरराष्ट्रीय महिला वर्ष म्हणून साजरे केले?
- 1972
 - 1973
 - 1975
 - 1976
- क) मनोविश्लेषणवादी सिद्धांताचे जनक कोण आहेत?
- सिगमंड फ्राईड
 - लॉरेन्स कोहलबर्ग
 - अल्बर्ट बंडुरा
 - सँड्रा बेम
- ड) खालीलपैकी कोणते विधान चुकीचे आहे?
- गुंतागुंतीच्या वैद्यकीय मध्यस्थीशिवाय लिंग बदलता येत नाही
 - लिंगभाव ही समाजरचित व मानवनिर्मित संकल्पना आहे
 - लिंगभाव स्थिर असतात
 - लिंग हे नैसर्गिक असते
- इ) 'भारतीय स्त्री संघटनेची' स्थापना कोणी केली?
- सरोजनी नायडू
 - डॉ. अँनी बेझंट
 - विजयालक्ष्मी पंडीत
 - सुचेता कृपलानी

SI - 47

[10]

प्र.2) खालील प्रश्नांची 250 शब्दात उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन)

- अ) लिंगभाव रूढीबद्धता ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- ब) लिंगभाव भेद जैविक सिद्धान्त स्पष्ट करा.
- क) महिलांच्या सर्वांगीण विकासातील तिसऱ्या महिला धोरणाचे (2014) योगदान लिहा.

प्र.3) लैंगिक छळाचा अर्थ, प्रकार व कारणे स्पष्ट करा.

[10]

प्र.4) लिंगभावाला अनुकूल वर्ग वनविण्यासाठी वर्गव्यवस्थापन व शिस्त कशी असावी? वर्गांमध्ये लिंगभावसमानतेला प्रोत्साहन देण्यासाठी काही मार्ग सुचवा.

[10]

किंवा

स्त्रीवाद म्हणजे काय? स्त्री अभ्यासाकडून लिंगभाव अभ्यासाकडे झालेली वाटचाल स्पष्ट करा.

SI - 47
101

Seat No.	
----------	--

SI - 48
Total No. of Pages : 3

B.Ed. (Part - II) (Semester - IV) (CBCS) Examination, December - 2023
KNOWLEDGE AND CURRICULUM - II (Paper-5b-II)
Sub. Code : 77966

Day and Date : Saturday, 30 - 12 - 2023
Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Total Marks : 35

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Fill in the blank with appropriate word.

[5]

- a) Plato presented his philosophy through
- i) Divas Swapna
 - ii) Sophistic
 - iii) Republic
 - iv) Gitanjali
- b) Personal knowledge is called as _____.
- i) Commulative knowledge
 - ii) Self knowledge
 - iii) Direct knowledge
 - iv) Acquired knowledge
- c) The discovery of the child is written by _____.
- i) Mariya Montessori
 - ii) Plato
 - iii) Spencer
 - iv) John Dewey
- d) National curriculum framework was developed in _____.
- i) 1964
 - ii) 2005
 - iii) 2010
 - iv) 2020
- e) _____ is the mirror of the school.
- i) General register
 - ii) Library
 - iii) Office
 - iv) Time table

P.T.O.

Q2) Answer the following questions in brief. (any two)

- a) Explain the thoughts of Rabindranath Tagore on Education.
- b) Write the features of hidden curriculum.
- c) Explain the difference between knowledge and skills.

SI - 48
[10]

Q3) What is social mobility? Explain the types and obstacles in social mobility. [10]

Q4) What are the Challenges of globalisation before education?

OR

[10]

What is discipline? Give the reasons of indiscipline in school and suggest measures for maintaining discipline.

मराठी रूपांतर

- सूचना :
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून विधाने पूर्ण करा.

अ) प्लेटोने आपले तत्त्वज्ञान या ग्रंथात मांडले आहे.

i) दिवा स्वप्न

ii) सोफॅस्टिक

iii) रिपब्लिक

iv) गीतांजली

ब) वैयक्तिक ज्ञानास म्हणतात.

i) संपादित ज्ञान

ii) स्वज्ञान

iii) ज्ञान

iv) प्राप्त ज्ञान

- क) डिस्कवरी ऑफ चाइल्ड हा ग्रंथ यांनी लिहिला.
- i) मारिया मॉन्टेसरी ii) प्लेटो
- iii) स्पेन्सर iv) जॉन ड्युई
- ड) राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा मध्ये तयार केला गेला.
- i) 1964 ii) 2005
- iii) 2010 iv) 2020
- इ) हा शाळेचा आरसा आहे.
- i) जनरल रजिस्टर ii) ग्रंथालय
- iii) कार्यालय iv) वेळापत्रक

प्र.2) खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात उत्तरे द्या. (कोणतेही दोन)

[10]

- अ) रवींद्रनाथ टागोर यांचे शिक्षण विषयक विचार स्पष्ट करा.
- ब) सुप्त अभ्यासक्रमाची वैशिष्ट्ये लिहा.
- क) कौशल्य आणि ज्ञान यातील फरक स्पष्ट करा.

प्र.3) सामाजिक गतिशीलता म्हणजे काय? सांगून सामाजिक गतिशीलते चे प्रकार व अडथळे स्पष्ट करा. [10]

प्र.4) शिक्षणासमोरील जागतिकीकरणाचे आव्हाने कोणती आहेत?

[10]

किंवा

शिस्त म्हणजे काय शाळेतील बेशिस्तीची कारणे सांगून शिस्त राखण्यासाठी उपाय सुचवा.

Notes :

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to write indicate full marks.
- 3) Candidates who intend to write their answer in Marathi are advised to read the original questions in English also.

[5]

Q1) Choose correct alternative and write it.

- i) The mental health act introduce in the year _____.
 - a) 1987
 - b) 1988
 - c) 1989
 - d) 1990
- ii) Learning disability in motor skill is called _____.
 - a) Dyspraxia
 - b) Dyscalculia
 - c) Dyslexia
 - d) Dyspepsia
- iii) United Nations World conference on special education was held in the year _____.
 - a) 1991
 - b) 1992
 - c) 1993
 - d) 1994
- iv) CWSN Stands for
 - a) Children with special needs
 - b) Children with single needs
 - c) Children with strong needs
 - d) Children with soft needs
- v) Which of the following is the aim of intelligence education
 - a) To promote education for all diverse students
 - b) Provide education support and respect to children with disability
 - c) Provide socially improved environment for children with disability
 - d) Provide equal opportunities to economical backwards section

P.T.O

Handwritten notes in Marathi:
Creating and Inclusive School -
Sem IV
Date: 12/07/20

Answer the following question in brief (At least 250 words)

- State the characteristics of teachers in inclusive schools?
- State the difference between inclusive school & normal school?
- State the symptoms of Autism?

Q4) Explain the different types of special children with characteristics? [10]

OR

Elaborate on what the facilities in an ideal inclusive school should look like?

सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

[5]

੩) 1994

iv) CWSN चा अर्थ आहे.

अ) विशेष गरजा असलेली मुले

क) तीव्र गरज असलेली मुले

ब) एकच गरजा असलेली मुले

ड) मृदू गरजा असलेली मुले

v) खालीलपैकी कोणते शिक्षणाचे समावेशक उद्दिष्ट आहे.

अ) सर्व वैविध्यपूर्ण विद्यार्थ्यांना शिक्षणात प्रोत्साहन देणे

ब) अपंग मुलांना शैक्षणिक समर्थन आणि आदर प्रदान करणे

क) अपंग मुलांसाठी सामाजिक दृष्ट्या सुधारित वातावरण प्रदान करणे

ड) आर्थिक दृष्ट्या मागासलेल्यांना समान संधी पुरवणे

प्र.2) पुढीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे 250 शब्दात लिहा.

[10]

अ) समावेशी शाळेतील शिक्षकाची गुणवैशिष्ट्ये उदाहरणासह स्पष्ट करा.

ब) सर्वसामान्य शाळा आणि समावेशक शाळा यातील फरक सांगा?

क) स्वमग्नतेची लक्षणे सांगा.

प्र.3) समावेशक शिक्षणाची संकल्पना व्याख्या द्वारे सविस्तर स्पष्ट करा? समावेशी शिक्षणाची वैशिष्ट्ये उदाहरणासह स्पष्ट करा?

[10]

प्र.4) आदर्श समावेशीत शाळेतील साधन सुविधा कशा असाव्यात ते विस्ताराने स्पष्ट करा?

[10]

किंवा

विशेष बालकाचे विविध प्रकार वैशिष्ट्य सह स्पष्ट करा?

ॐॐॐ

SQ-26

Total No. of Pages : 02

Seat No.	
----------	--

B.Ed. (Part-II) (Semester-IV)

Examination, April 2024.

Gender School and Society (Paper-VIII)

Sub. Code : 77965

Day and Date: Monday, 22-04-2024

Total Marks: 35

Time: 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

Instructions:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Answer Q.3 and Q.4 in 800 words.

Q.1 Answer the following questions in one sentence.

(5)

- 1) What is meant by life skills?
- 2) In which article of Indian constitution, gender equality is stated?
- 3) Which is the International Women's Year declared by UNO?
- 4) Which is the first state of India, who declared women's policy separately?
- 5) What is the agent that changes gender in curriculum?

Q.2 Answer the following questions in 200 words. (Any two)

(10)

- 1) Write the reasons of sexual harassment.
- 2) Write the meaning of women's empowerment. State its various areas.
- 3) Write the challenges towards gender equality.

Q.3 Write agencies perpetuating harassment. How will you prevent sexual harassment?

(10)

Q.4 How will you increase gender equality through co-curricular and extracurricular activities? Elaborate.

(10)

OR

Explain gender socialization theory.

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
3) कोणतीही शंका असल्यास इंग्रजीमधील प्रश्न पाहावेत.

Q.1) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

(5)

- 1) जीवन कौशल्य म्हणजे काय ?
- 2) भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमात लिंगसमभाव नमूद केला आहे ?
- 3) युनोने कोणते वर्ष आंतरराष्ट्रीय महिला वर्ष म्हणून घोषित केले आहे ?
- 4) स्वतंत्रपणे महिला धोरण जाहीर करणारे भारतातील पहिले राज्य कोणते ?
- 5) अभ्यासक्रम लिंगभाव बदलाचा मध्यस्थ कोण ?

Q.2) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतीही दोन)

(10)

- 1) लैंगिक शोषणाची कारणे लिहा.
- 2) स्त्रीसबलीकरणाचा अर्थ सांगून, स्त्रीसबलीकरणाची विविध क्षेत्रे लिहा.
- 3) लिंगसमभावापुढील आव्हाने लिहा.

Q.3) 1) लैंगिक छळ सातत्याने घडून येणाऱ्या संस्था लिहा. त्या लैंगिक छळाला कशा प्रकारे (10)
आळा घालाल ?

Q.4) 1) अभ्यासपूरक व अभ्यासेतर उपक्रमातून लिंगसमभाव कसा वाढवाल, ते सोदाहरण स्पष्ट करा. (10)
किंवा

- 2) लिंगभाव सामाजिकीकरण सिद्धांत स्पष्ट करा.

मराठी रुपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवतात.
 3) कोणतीही शका असल्यास इंग्रजीमधील प्रश्न पाहावेत.

Q.1) खालील प्रश्नांची एका वाक्यात उत्तरे लिहा.

(5)

- 1) जीवन कौशल्य म्हणजे काय?
- 2) भारतीय राज्यघटनेच्या कोणत्या कलमात लिंगसमभाव नमूद केला आहे?
- 3) युनोने कोणते वर्ष आंतरराष्ट्रीय महिला वर्ष म्हणून घोषित केले आहे?
- 4) स्वतंत्रपणे महिला धोरण जाहीर करणारे भारतातील पहिले राज्य कोणते?
- 5) अभ्यासक्रम लिंगभाव बदलाचा मध्यस्थ कोण?

Q.2) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतीही दोन)

(10)

- 1) लैंगिक शोषणाची कारणे लिहा.
- 2) स्त्रीसबलीकरणाचा अर्थ सांगून, स्त्रीसबलीकरणाची विविध क्षेत्रे लिहा.
- 3) लिंगसमभावापुढील आव्हाने लिहा.

Q.3) 1) लैंगिक छळ सातत्याने घडून येणाऱ्या संस्था लिहा. त्या लैंगिक छळाला कशा प्रकारे (10)
 आळा घालाल?

Q.4) 1) अभ्यासपूरक व अभ्यासेतर उपक्रमातून लिंगसमभाव कसा वाढवाल, ते सोदाहरण स्पष्ट करा. (10)

किंवा

- 2) लिंगभाव सामाजिकीकरण सिद्धांत स्पष्ट करा.

SQ-27

Total No. of Pages : 3

Seat No.	
----------	--

B.Ed. (Part - II) (Semester -IV)

Examination, April 2024

Course 5b - Knowledge and curriculum Part II

Sub. Code : 77966

Day and Date : Tuesday, 23/04/2024

Total Marks : 35

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All question are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Candidates who intend to write their answer in marathi are advised to read original questions in English.

Q1) Match the column A with B.

[05]

A	B
1) NPE 1986	A) Republic Book
2) Basic Education	B) Core factors
3) Shanti Niketan	C) M. K. Gandhi
4) Kothari Commission	D) Rabindranath Tagore
5) Plato	E) Indian Education commission
	F) Swami Vivekanand

Q2) Answer the following questions in brief (Any two).

[10]

- 1) Explain the need of school Timetable.
- 2) Write the artical about education mentioned in Indian Constitution.
- 3) What is Text book? Write the principles of preparing Textbooks.

SQ-27

Q3) Explain briefly the thoughts of Montessori about education.

[10]

Q4) Explain in detail, NCF 2005.

[10]

OR

Explain in detail, The educational thought of Rabindranath Tagore.

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
3) मराठीतून उत्तर लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पाहणे इष्ट ठरेल.

Q1) जोड्या लावा.

[5]

गट अ	गट ब
1) राष्ट्रीय शैक्षणिक धोरण 1986	A) रिपब्लिक ग्रंथ
2) मूलोद्योगी शिक्षण	B) गाभाभूत घटक
3) शांतीनिकेतन	C) महात्मा गांधी
4) कोठारी आयोग	D) रविंद्रनाथ टागोर
5) प्लेटो	E) भारतीय शिक्षण आयोग
	F) स्वामी विवेकानंद

Q2) खालील प्रश्नांची उत्तरे थोडक्यात लिहा. (कोणतीही दोन)

[10]

- 1) शाळेच्या वेळापत्रकाची गरज स्पष्ट करा.
- 2) भारतीय राज्यघटनेतील शिक्षणविषयक कलमे सांगा.
- 3) पाठ्यपुस्तक म्हणजे काय? पाठ्यपुस्तक रचनेची तत्त्वे सांगा.

(10)

Q3) मॉन्टेसरी यांचे शिक्षणविषयक विचार स्पष्ट करा.

(10)

Q4) राष्ट्रीय अभ्यासक्रम आराखडा-2005 सविस्तर स्पष्ट करा.

किंवा
रविंद्रनाथ टागोर यांचे शिक्षणविषयक विचार सविस्तर स्पष्ट करा.

12569

12569

Seat No.	
-------------	--

B.Ed. (Semester IV) (Part - II)
Examination, April - 2024
Creating an inclusive School
Sub. Code : 77967

Day and Date : Wednesday, 24/04/2024

Total Marks : 35

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Candidate who intend to write answer in Marathi are advised to read original questions in English.

Q.1 Choose correct option.

[05]

- 1) In which year the Right to Education Act was passed in Parliament?
 - a) 2009
 - b) 2010
 - c) 2012
 - d) 2013
- 2) In which year the Right to Education Act came into force?
 - a) 2010
 - b) 2012
 - c) 2013
 - d) 2011
- 3) Where is the World Health Organization headquarter?
 - a) Geneva
 - b) Moscow
 - c) San Francisco
 - d) Boston
- 4) Under which article of the Indian Constitution are measures taken for the education of minorities?
 - a) Article 29 and 30
 - b) Article 30 and 31
 - c) Article 29 and 31
 - d) Article 40 and 45

5) According to people with disability act education is free to disabled person upto.... year.

- Q.2 Answer the following questions in brief (At list 250 words) any two** [10]

- Q.3** What is meant by special children? Explain the types of special children. [10]

- OR**

मराठी रुपांतर

3) मराठीतून उत्तर लिहू इच्छिणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहाने इष्ट ठरेल.

[05]

- ੫) 2013

2) शिक्षण हक्क कायदा कोणत्या वर्षी कार्यान्वित झाला ?

अ) 2010

ब) 2012

क) 2013

ड) 2011

3) जागतिक आरोग्य संघटनेचे मुख्यालय कोठे आहे ?

अ) जिन्हा

ब) मॉस्को

क) सॅन्फ्रान्सिस्को

ड) बोस्टन

4) भारतीय संविधानाच्या कोणत्या कलमानुसार अल्पसंख्याकांच्या शिक्षणाच्या उपाययोजना करण्यात आल्या आहेत ?

अ) कलम 29 व 30

ब) कलम 30 व 31

क) कलम 29 व 31

ड) कलम 40 व 45

5) अक्षम व्यक्तीविषयक कायदानुसार वयापर्यंत अक्षम व्यक्तीला मोफत शिक्षण दिले जाते.

अ) 16

ब) 17

क) 18

ड) 19

प्र. 2 खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (किमान 250 शब्दांत) (कोणतीही दोन)

[10]

1) टीप लिहा - समावेशक शिक्षण सुलभ करण्याच्या दृष्टीने शिक्षकाची भूमिका

2) टीप लिहा - समावेशक शाळांपुढील आव्हाने

3) दृष्टीदोष असलेल्या बालकाचे प्रकार स्पष्ट करा.

प्र. 3 विशेष बालके म्हणजे काय ? विशेष बालकांचे प्रकार स्पष्ट करा.

[10]

प्र. 4 श्रवणदोष असणारी बालके याचा अर्थ स्पष्ट करा. श्रवणदोष असणाऱ्या बालकांच्या अध्ययन अडचणी कोणत्या ते स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

समावेशक शिक्षण म्हणजे काय ? समावेशक शिक्षणाबाबत शासनाची धोरणे आणि कायदे स्पष्ट करा.

SQ-31

Total No. of Pages : 04

Seat No.	
-------------	--

B.Ed. (Part-II) (Semester-IV)

Examination, April 2024.

Environmental Education

Sub. Code : 77970

Day and Date: Thursday, 25-04-2024

Total Marks: 35

Time: 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions:**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q.1 Choose correct alternative and complete the following sentences. (5)

- 1) bird is found in Antarctica ecosystem.
(A) Peacock
(B) Penguin
(C) Pigeon
(D) Heron
- 2) Ozone Protection Day is celebrated on
(A) 5th June
(B) 16th October
(C) 16th September
(D) 21st June
- 3) Belgrade Conference was held in the year
(A) 1951
(B) 1971
(C) 1981
(D) 1961

- 4) Tiger Project management is done by
- (A) National Tiger Conservation Authority
 - (B) State Tiger Conservation Authority
 - (C) District Tiger Conservation Authority
 - (D) Rural Tiger Conservation Authority
- 5) animal is found in Silent Valley area.
- (A) Horse
 - (B) Lion-tailed macaques
 - (C) Tiger
 - (D) Deer

Q.2 Answer the following questions in short. (Any two) (10)

- 1) Explain the features of Silent Valley - trees, animals and human life.
- 2) Write about Environmental Education Conferences.
- 3) Explain ecosystem and its types.

Q.3 What is meant by noise pollution? Explain the causes, effects and its remedies. (10)

Q.4 What is sustainable development? (10)

OR

Explain the natural factors of environment and the correlation between natural & economical and political & cultural factors.

मराठी रुपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

(5)

Q.1) खालील विधाने योग्य पर्याय निवडून पूर्ण करा.

- 1) अंटार्क्टिक परिसंस्थेत नावाचा पक्षी आढळतो.
A) मोर B) पेंथीन
C) कबुतर D) बगळा

- 2) हा दिवस 'ओझोन संरक्षण दिन' म्हणून साजरा केला जातो.
A) 5 जून B) 16 ऑक्टोबर
C) 16 सप्टेंबर D) 21 जून

- 3) बेलग्रेड परिषद या वर्षी आयोजित केली.
A) 1951 B) 1971
C) 1981 D) 1961

- 4) व्याघ्र प्रकल्पाचे व्यवस्थापन मार्फत केले जाते.
A) National Tiger Conservation Authority
B) State Tiger Conservation Authority
C) District Tiger Conservation Authority
D) Rural Tiger Conservation Authority

- 5) शांतदरीमध्ये विशेषकरून अस्तित्व आढळते.
A) घोड्याचे B) सिंहपुच्छ माकडाचे
C) वाघाचे D) हरणाचे